

Kedoshim – Leviticus 19:1 – 20:27

Aliyah 1 – Leviticus 19:1 – 19:14

Met de vorige *parshah* (*Acharee Mot*) kwamen we in het hart van de Torah uit. We betraden het meest heilige stukje grond, namelijk het **Heilige der Heiligen**. Daar leerden we het verlangen van Gods hart kennen om intiem met ons om te gaan en ons in zijn glorie te laten delen. In de huidige *parshah* zien we de gevolgen daarvan voor ons leven. We verlaten het heiligdom van God, maar niet zijn heiligheid. In *parshat Kedoshim* worden we namelijk voor alles opgeroepen om heilig te zijn, omdat God heilig is. We nemen zijn heiligheid dus met ons mee, op weg naar buiten.

Vaak wordt Leviticus 19:2 als een gebod vertaald: *Wees heilig, want Ik, Yahweh, jullie God, ben heilig!* En dat is zeker terecht, gezien de geboden die na dit vers volgen. We worden hier opgeroepen om te wandelen in Gods heiligheid. Maar er is ook een andere vertaling mogelijk, die m.i. aan het gebod vooraf gaat. Dit vers kan namelijk ook als een belofte vertaald worden: **Jullie zullen heilig zijn, want Ik, Yahweh, jullie God, ben heilig.** Dit eerste is een gevolg van het tweede. Omdat Yahweh heilig is en wij in zijn aanwezigheid zijn geweest, zijn wij nu ook heilig. We mogen de hemelse heiligheid als een geschenk met ons meedragen de wereld weer in.

Dit geeft een heel andere kijk op de geboden, die volgen. De geboden zijn geen voorwaarde meer om tot God te mogen naderen. Ook zijn ze geen harde geboden op stenen tafels, die ons dwingen om heilig te leven. Nee, de **geboden** laten nu **beloftes** zien van hoe ons leven gaat worden, als we in Gods heilige aanwezigheid leven. Het laat zien hoe God ons leven heilig gaat maken, door zijn Heilige Geest.

Precies hiervoor kwam **Yeshua** ook naar deze wereld toe, om voor ons vergeving te bewerken en verzoening te doen. Hij vervulde de Grote Verzoendag door de relatie met de hemelse Vader te herstellen. Het is weer goed tussen God en ons en wij mogen nu ten allen tijde bij Hem binnengaan. Nu kunnen de geboden ons niet langer veroordelen, maar zijn ze ons als beloftes gegeven. De geboden worden voortaan op de vlezen tafels van ons hart geschreven door de **Heilige Geest**. Zo gaat God Zelf ervoor zorgen dat we van binnenuit en met groot verlangen naar zijn wetten en bedoelingen gaan leven. Zo maakt Hij ons door zijn Geest heilig.¹

We zien de geboden hier in Leviticus 19 dan ook in een **andere volgorde** verschijnen. In Exodus 20 werden de **Tien Geboden** gegeven, als kern van de Torah. Daar werd de wet in stenen tafels gegrift en we zagen dat de overtreding met het gouden kalf daar meteen op volgde. In de huidige *aliyah* zien we haast alle Tien Geboden weer terug, maar nu in andere volgorde. Dit heeft zich eigenlijk al ingezet in Leviticus 17, dus we moeten even terugbladeren naar het moment dat de Grote Verzoendag (Lev. 16) afgelopen is. We halen hier een stuk onderwijs uit *Acharee Mot* terug, om goed voorgesorteerd te zijn...

¹ Zie verder (ook voor Bijbelverwijzingen): www.ingeestenwaarheid.nl > Positiebepaling > Statement 6.

Het eerste gebod dat gegeven wordt gaat over de **offerplaats**. Alle offers die gebracht worden, moeten naar de ingang van de tabernakel gebracht worden. Daarna volgt het verbod op het **eten van bloed**, omdat het bloed ter verzoening op het altaar gegeven is. En meteen daarop volgen de verboden om de **schaamdelen** van familieleden te ontbloten, om seksuele gemeenschap te hebben.²

Alle drie deze geboden verwijzen ons terug naar **Noach**, net na de zondvloed. Na de zondvloed bouwde Noach een **altaar** voor de Heer, op de berg waar de ark gestrand was.³ In de dagen van Noach mochten offers nog overal gebracht worden. Toch heeft Noach op profetische wijze zijn offer gebracht op de plek waar God zijn voetbank op aarde zette, namelijk op de plek waar de ark strandde. Noach bracht zijn offer dus eigenlijk al naar de ingang van de tent van ontmoeting.

Nadat Noach een altaar heeft gebouwd en dieren heeft geofferd, sluit God zijn verbond met Noach. Dit is het zogenaamde Noachidische verbond. Sindsdien geldt dit verbond voor alle volken, omdat iedereen afstamt van Noach. Een belangrijk verbod wat Noach en dus ook de heidenvolken gegeven wordt, is het verbod op het **eten van bloed**. God zal vergelding eisen voor al het vergoten of gegeten bloed.⁴

Meteen daarna lezen we over Cham, die de **schaamdelen** van zijn vader Noach ontdekt. Daardoor laadt hij een vloek op zichzelf en zijn nageslacht.⁵ Dit stemt overeen met de verboden in Leviticus 18 om de schaamdelen van familieleden te ontbloten. Hiermee eindigt het levensverhaal van Noach. Er volgt enkel nog een geslachtsregister van Noach's nakomelingen.

Wat leert ons dit? In *parshat Noach* hebben we al geleerd dat de **ark van Noach** geestelijk gezien overeenkomt met de **ark van het verbond**.⁶ Noach werd in Gods Heilige der Heiligen geborgen, toen de oordeelsvloed over de aarde ging. Daarna zette God de ark, als zijn voetbank, op de watervloed neer en bedwong deze chaosvloed. Noach zat op dat moment in de ark. Dit betekent dat niet alleen Gods voet, maar ook Noach's voet op de chaosvloed is gezet. God herschiep de wereld en bedwong de machten van het kwaad. Tegelijk gaf Hij de mensen zijn Heilige Geest om de wereld te **herschep** en gaf Hij de mensen zijn **autoriteit** om de machten van het kwaad te bedwingen.

Ook als de hogepriester op **Grote Verzoendag** in het Heilige der Heiligen binnengaat, betekent dit een herschepping. Opnieuw plaatst God zijn voet op de machten van het kwaad en herschept Hij de wereld. En opnieuw bekleedt Hij de hogepriester met Goddelijke autoriteit om te scheppen en de machten van het kwaad te bedwingen. Dit doet de hogepriester door zijn tabernakeldienst in reinheid en heiligheid te blijven vervullen.

² Leviticus 17 en 18.

³ Genesis 8:20-22.

⁴ Genesis 9:1-17.

⁵ Genesis 9:18-29.

⁶ Zie: www.ingeestenwaarheid.nl > Bijbelstudies > Torah > Genesis > Noach.

En toen kwam **Yeshua** naar deze wereld. Als de ware Hogepriester gaf Hij zijn leven voor ons, zowel in de hemel als op de aarde. Hiermee rekende Hij definitief af met de machten van het kwaad en hiermee verkreeg Hij de autoriteit om hemel en aarde te vernieuwen. Maar dat zou niet zonder ons, **zijn volgelingen**, gaan. De autoriteit om de aarde te herscheppen en de machten onder de voet te leggen, gaf Hij over in de handen van mensen. Zijn volgelingen kregen de **autoriteit** om te vergeven en te oordelen, om kwade machten uit te drijven, om zieken te genezen, om gebonden mensen te bevrijden en om zelfs doden op te wekken uit de dood.⁷

Yeshua regeert al in de hemel, maar Hij heeft ons aangesteld om zijn Koninkrijk op aarde gestalte te gaan geven, zoals het in de hemel is. Meer hierover kunt u bijvoorbeeld lezen in het boek van Bill Johnson (2013). *Wanneer de hemel doorbreekt op aarde. Leven in Gods bovennatuurlijke kracht*, Amsterdam: Arrowz.

Na de Grote Verzoendag komen alle geboden van Gods Torah weer aan bod, alleen in een **andere volgorde** dan voorheen. Dit leert ons belangrijke lessen, over hoe God ons leven wil transformeren en heilig wil maken. Nog even terugschakelen: in Leviticus 16 bevonden we ons nog in het Heilige der Heiligen, in de intieme binnenkamer van God. Daarom hebben de eerste geboden in Leviticus 17 ook te maken met de offerplaats en het offerbloed. Op **Grote Verzoendag** verzoende het bloed ons immers met God. Daarom wijden wij alle offers en alle bloed (levenskracht) aan God alleen toe. Zo leren we in Gods aanwezigheid hoe we om mogen gaan met het leven. Onze houding tegenover al het levende wordt getransformeerd in Gods aanwezigheid. We ontvangen diep en heilig respect voor de **kracht van leven, bloed en offers**.

Vervolgens krijgen we in Leviticus 18 de geboden betreffende geslachtsgemeenschap. Waarom komen deze nu eerst aan bod? Wel, omdat we in het Heilige der Heiligen de intieme gemeenschap met God beleefden. Met eerbied gezegd consumeren wij het huwelijk met God in zijn binnenkamer, het Heilige der Heiligen. God noemt zichzelf de Maker en de Man van Israël⁸ en Yeshua wordt de Bruidegom van de gemeente genoemd⁹. Dit laat zien dat het **Heilige der Heiligen** iets van een **bruidsvertrek** weg heeft. Dit idee is trouwens wijdverbreid in de Joodse denkwereld. Zo heeft rabbi Akiva het Bijbelboek Hooglied het Heilige der Heiligen van de Bijbel genoemd.¹⁰

Dit leert ons dat we in het Heilige der Heiligen een **mystieke eenwording met God** genieten. Daar gaan God en mens in elkaar op en genieten van elkaar. Dit is een groot mysterie. Paulus schrijft dan ook in Efeze 5:31-32 *Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente. Aardse huwelijken en seksualiteit zijn bedoeld om ons iets te leren over hoe God met ons om wil gaan.*

⁷ Matt. 10:7-8, 19:28, Mark. 16:17-18, Luk. 10:17-20, Joh. 14:12, 20:23, 1 Petr. 2:9, Openb. 1:5-6, 4:4, 20:4.

⁸ Jes. 54:5.

⁹ Openb. 19:6-10.

¹⁰ *Mishnah Yadayim* 3.5.

Maar zoals eerder al gezegd, als we eenmaal in Gods Heiligdom geweest zijn, dan wordt ons hele leven daardoor geheiligd. Als we de intimiteit met God geproefd hebben, dan worden onze **aardse relaties en seksualiteit** totaal veranderd. Dat is de belofte die God geeft aan Mozes: *Jullie zullen heilig zijn, want Ik ben heilig*. Deze heiligheid blijft aan ons kleven en verandert de relatie met onze eventuele aardse partner. Ook zorgt het ervoor dat we geen ongeoorloofde seksuele betrekkingen meer willen aangaan, zoals dat gebruikelijk was onder de heidenvolken. We worden hierin **geheiligd** en ook opgeroepen in deze heiligheid te wandelen.

In *parshat Kedoshim* betreden we vanuit het Noachidische verbond, het grondgebied van het **Sinaïtische verbond**. Dit verbond sloot God specifiek met het volk Israël bij de berg Sinaï. Dit verbond geldt dan ook in de eerste plaats voor het Joodse volk en niet voor de heidenvolken. De volken delen pas in tweede instantie, door Yeshua's werk, in dit verbond. Wij worden als wilde takken op de edele olijfboom Israël geënt.¹¹ De **Tien Geboden** vormen de kern van dit Sinaïtische verbond.

Deze Tien Geboden vinden we dan ook terug in Leviticus 19. Alleen komen deze geboden ook in andere volgorde tot ons. Leviticus 19 begint namelijk met het vijfde gebod om je **ouders te vrezen**.¹² Waarom staat dit gebod hier nu bovenaan? Zelf denk ik dat dit het grote en liefdevolle **vaderhart van God** voor de mensen wil laten zien. De geboden komen hier niet meer tot ons als van een heer tot zijn slaaf. Nee, de geboden komen hier tot ons van een liefdevolle vader tot zijn geliefde zonen en dochters. Weliswaar is hier sprake van eerbied en ontzag voor de ouders, maar liefde ontbreekt daar als het goed is ook zeker niet. God wil dat we Hem eerbiedig gehoorzamen, maar niet vanuit een slaafse houding. Hij wil dat we als zijn vrije kinderen leven en Hem volgen.

We zien dat de geboden hier **als vanzelf** uit de relatie met God geboren worden. Zodra wij het Heiligdom uitgaan, ervaren we dat God als een liefdevolle Vader voor ons blijft zorgen. Dit gaat onze relaties met onze ouders en eventuele kinderen ook veranderen. Daar komt **liefde, respect en waardering** deze relaties binnenstromen. Zo worden we vanuit Gods vaderliefde getransformeerd in onze eigen familierelaties.

Dit betekent niet dat alle relaties met ouders en kinderen gelijk goed zouden zijn. Wij zijn slechts één partij en voor een goede relatie zijn er twee partijen nodig. Helaas bestaat de realiteit van **gebroken relaties** tussen ouders en kinderen. En dat is pijnlijk en mag zeker niet ontkent worden. Toch kan God daar een stukje **heling en heiliging** in gaan brengen. Hij gaat pijn en verwondingen op den duur helen. Hij bewerkt vergevingsgezindheid in ons hart. Hij brengt respect en waardering voor het ouderschap, zelfs als ouders dat helemaal niet verdienen of kunnen aanvaarden. En Hij kan ons zelfs met bovennatuurlijke liefde en bewogenheid vullen voor ouders en kinderen, die ver afgedwaald zijn. Dit hoeven we gelukkig niet zelf te doen. Allereerst omhelst God ons als een liefdevolle Vader om onze wonden te helen. En vervolgens zal zijn heiligheid onze relaties heiligen.

¹¹ Romeinen 11:13ev.

¹² Zie voor de oorspronkelijke volgorde van de Tien Geboden / Tien Woorden Exodus 20.

Na het vijfde gebod volgt het vierde gebod van de Tien Geboden, namelijk het **shabbatsgebod**. Hier zijn al Gods feesten in besloten.¹³ Waar de tabernakel Gods Heiligdom in de ruimte is, is de shabbat Gods **Heiligdom in de tijd**. We verlaten weliswaar de hemel, waar we heerlijk van Gods aanwezigheid konden genieten, maar van tijd tot tijd mogen we nog zijn Heiligdom in de tijd binnengaan. We krijgen de feesten van God om die samen met Hem te vieren en om intiem met Hem te zijn en te blijven. Zo vloeit Gods heiligheid ook onze tijd binnen.

Vervolgens vinden we het verbod op het vereren van **afgoden of beelden**. Als we net Gods Heiligdom hebben verlaten, is de kans groot dat we Gods aanwezigheid vast willen blijven houden. We gaan zijn tastbare aanwezigheid missen en voor we het weten proberen we op allerlei manieren dit **kunstmatig in stand te houden**. We willen invloed uitoefenen op Gods aanwezigheid, dit controleren en dit voor altijd bij ons houden. Deze neiging kwam ook bij **Petrus** boven, toen Yeshua voor zijn ogen verheerlijkt werd op de berg, waar Hij met Mozes en Elia sprak. Petrus vond dat zo geweldig dat hij tegen Yeshua zei: *Heer, het is goed dat wij hier zijn. Als u wilt zal ik hier drie tenten opslaan, één voor u, één voor Mozes en één voor Elia.*¹⁴ Maar meteen verduisterde God zijn plannen.

Dit staat heel dicht bij afgodendienst of beeldenverering. We pinnen een bepaald aspect van Gods heerlijkheid vast, gieten het in een vorm die ons bevat en brengen het onder onze controle. Zo is het altijd voor ons beschikbaar. Het volk Israël handelde niet heel anders met het **gouden kalf**. Mogelijk hebben zij een glimp opgevangen van één van de cherubs die Gods Troon droegen, met het gezicht van een kalf. Dit wilden zij wel in goud gegoten zien, zodat zij de heerlijke openbaring van God op de Sinaï vast konden houden. Maar God laat zich niet door ons vangen of controleren. We zullen het Heilige der Heilige weer uit moeten gaan, de wereld in.

Ook wij kunnen soms dicht tegen beeldenverering aanzitten. Op het moment dat we ervaringen met God hebben gehad, dan kunnen we daarna op allerlei manieren proberen dezelfde ervaring weer op te roepen. We bidden, zingen, vasten, proberen in trance te komen, etc. alleen maar om deze **ervaring terug te halen**. Soms weten we deze ervaring heel lang te rekken in onze emoties en belevingen. Maar als we blijven **teren op het verleden**, dan raakt deze Godservaring verdort. Het brandt op. God verschijnt namelijk niet op onze condities, manier en tijd. Hij wil dat we ons uitstrekken naar Hemzelf. Dat we Hem laten bepalen hoe Hij Zich aan ons wil laten zien. Dan verschijnt Hij op zijn tijd en wijze weer opnieuw. Dit zal zelden op precies dezelfde manier zijn als voorheen.

Het hierop volgende gebod over de **vredeoffers** heeft met hetzelfde principes te maken. Ten eerste moet het vredeoffer welwillend gebracht en welwillend aanvaard worden. Beide vertalingen zijn mogelijk van het Hebreeuwse woord **lirtsonchem**. Je brengt het offer vanuit je hart, met **bereidwilligheid**. Vervolgens accepteer je dat het offer welwillend aanvaard is door God. Je blijft daarna niet nog maanden hetzelfde offer brengen, terwijl je hart er allang niet meer bij is en alsof God het offer niet aanvaard heeft. Het offer wordt

¹³ Zie: www.ingeestenwaarheid.nl > Bijbelse feesten > Shabbat.

¹⁴ Matth. 17:4.

gebracht zolang de harten nog warm zijn. Er zit om zo te zeggen een **houdbaarheidsdatum** aan de intenties waarmee een vredesoffer aan God gebracht wordt. Een vredesoffer wat niet tot daadwerkelijke vrede in het hart leidt, mist zijn doel.

Daarom moet datgene wat er **op de derde dag** van dit vredesoffer overblijft ook met vuur verbrand worden. Als iemand op de derde dag nog van het vredesoffer eet, dan wordt het heilige verontreinigd. Daar staat de doodstraf op. Waarom zo'n zware straf voor ogenschijnlijk zo'n klein vergrijp? Omdat schijn bedriegt. Het gaat hier om de heilige zaken van God. Ook hier geldt: als we de heilige zaken proberen **vast te houden** na hun houdbaarheidsdatum, wordt het afgodendienst.

Hieruit leren we dat onze offers iedere dag weer nieuw moeten zijn. Het wordt soms als teken van vroomheid gezien als mensen dagenlang hun zonden bewenen en tot in lengte van dagen op oude schuld terugkomen bij God. Maar dit is **afgodendienst**. Je vereert en conserveert je eigen offer van gebrokenheid. Dat is een vorm van religieuze hoogmoed en tevens een afwijzing van Gods genade. Het niet gelovig willen accepteren van Gods vergeving daarover en dat het nu vrede is tussen God en jou, is een klap in Gods gezicht. Hij biedt ons zijn vrede aan en wij willen Hem blijven zien als een toornig God.

Ook het blijven teren op een gave die je ooit aan God gegeven hebt, of een actie die je voor God gedaan hebt, is een vorm van afgodendienst. Je vereert en conserveert je oude gave of actie en probeert daarop te teren. Ook dat is een vorm van religieuze hoogmoed en tevens een afwijzing van Gods genade. Yeshua heeft namelijk alles voor je betaald om vrede te hebben met God. Daar hoeft geen offer meer van ons bij.

Dit alles neemt niet weg dat oude emoties weer als nieuw voorbij kunnen komen in het leven. Zowel een oud schuldgevoel wat weer de kop opsteekt als een gevoel van dankbaarheid voor wat je ooit voor God mocht doen. Daar is op zich niets mis mee. Zo werkt de menselijke herinnering en emotie. God wil onze daden ook in herinnering blijven houden en ons daarvoor blijvend belonen. Maar het bewust **blijven teren** op een offer uit het verleden en daar je **houvast in zoeken**, dat is wat het tot afgodendienst maakt. Dit zorgt namelijk ook dat er **geen ruimte** is voor nieuwe offers en nieuwe stappen. Zo beperken we God bij zijn voortgaande werk in ons leven.

Het gebod dat hierop volgt is het gebod om de oogst niet helemaal binnen te halen. De **rand van de akker** mag niet helemaal afgemaaid worden en wat van de oogst op de grond is gevallen, mag niet opgeraapt worden. Dit deel van de oogst is voor de vreemdeling en de arme. Zij mogen dit oprapen en daarvan eten.

Ook dit gebod zit in hetzelfde spectrum als de voorgaande geboden. Als God ons zijn **materiële zegen** geeft, kunnen we dat ook proberen **helemaal uit te melken** en te controleren. We zuigen het tot de laatste druppel uit en als we het eten vandaag niet op kunnen eten, dan slaan we het wel op in onze schuren. Uit een dergelijke houding spreekt **ongeloof**. Het ongeloof dat God morgen niet in brood zou voorzien. Yeshua leerde ons bidden voor dagelijks brood. Daarom kunnen we gerust wat van onze overvloed laten liggen, want de dag van morgen zal voor zichzelf zorgen.

Het gaat hier om het **loslaten van de zegen**, in het vertrouwen dat er wel weer nieuwe zegen komt. Net zoals we de Godsopenbaring los moesten laten, in het vertrouwen dat God op zijn tijd wel weer verschijnt. En net zoals we onze offers los moesten laten, in het vertrouwen dat we morgen weer waard worden geacht nieuwe offers te brengen.

Maar hier speelt nog één andere dimensie mee. Hier komt namelijk ook de medemens in beeld. De **vreemdelingen** en de **armen** worden ook benadeeld door onze gierigheid, als we alle zegen uit onze arbeid voor onszelf willen houden. We worden geacht mild en gunnend te zijn. We mogen mensen zijn die graag weggeven, uitlenen en loslaten. Dat komt onze medemens ten goede. Hoe meer we los kunnen laten, hoe meer ruimte er is voor God, onze persoonlijke groei en onze medemens.

Dit alles **vloeit** nog steeds **voort uit de heiligheid van God Zelf**. Als we in zijn Heiligdom verzadigd zijn, dan vult ons hart zich met vertrouwen, dan durven we meer en meer los te laten en dan willen we graag delen van wat we hebben ontvangen. Verschijningsvormen, eigen offers of materiële zegen worden steeds minder belangrijk, als we ontdekken hoe geweldig God Zelf is. Bij een werkelijke ontmoeting met Hem, draait het ook echt alleen om Hemzelf. In zo'n ontmoeting draagt God zijn eigen heiligheid over op ons. **We raken op Hem gericht**, in plaats van alles daaromheen. Zo vernieuwt de Heilige Geest van God ons van binnenuit.

Hierna volgen nog enkele verboden op handelingen die God of onze naaste zouden kunnen benadelen. We mogen niet **stelen**, maar hoe zouden we nog willen stelen, als we in God alles ontvangen hebben? We mogen niet **liegen en bedriegen**, maar hoe zouden we nog willen als we de Waarheid in levende lijve hebben ontmoet? We mogen **Gods Naam niet ijdel gebruiken**, maar hoe zouden we nog willen als we de heerlijkheid en ontzagwekkendheid van zijn Naam hebben leren kennen?

Ook mogen we onze naast niet afpersen of het loon van een dagloner langer dan een dag inhouden. Dat zou onrechtvaardig zijn, want een dagloner beëindigt zijn werk diezelfde dag nog. En waarschijnlijk moet hij die dag ook nog eten van het loon dat hij krijgt betaald. Maar ook **onrechtvaardigheid** vlucht voor Gods heilige aanwezigheid. In zijn aanwezigheid is alles rechtvaardig en juist. Daar gaan we ook naar hunkeren en zoeken, als we Gods hart daarin geproefd hebben.

Tenslotte mogen we een dove niet vervloeken en de blinde niet laten struikelen. Dit wil zeggen: we mogen een ander **niet benadelen**, ook al zouden we er heel **gemakkelijk mee weg komen**, omdat die ander toch niet kan zien of horen wat je doet. Het gaat er niet om wat gezien of gehoord wordt door mensen. Nee, het gaat erom of je geweten voor God rein blijft. Sinds de ontmoeting in zijn Heiligdom is het hele leven namelijk **coram Deo**, voor het aangezicht van God. Niets is verborgen voor Hem. Zo wordt het hele leven voor God geheiligd. En zo kunnen we **Gods heiligheid de wereld in laten stromen**. Te meer reden om de ontmoeting met deze heilige God te zoeken. Dat is waar de wereld op wacht!

Welke lessen hebben we nu geleerd?

1. **Heiligheid** is in de eerste plaats een **belofte**, daarna pas een opdracht
2. **Noach** staat geestelijk gezien gelijk met de **hogepriester** op Grote Verzoendag
3. Het betreden van het **Heilige der Heiligen** bekleedt ons met **hemelse autoriteit**
4. Van hieruit gaan we anders tegen **leven, bloed en offers** aankijken
5. **God** wil als een **partner** geestelijke gemeenschap met ons hebben
6. Van hieruit worden onze aardse **huwelijksrelaties geheiligd**
7. **God** zorgt als een **Vader** voor ons
8. Hierdoor worden onze aardse **ouderschapsrelaties geheiligd**
9. Met het **shabbatsgebod** stroomt Gods **heiligheid de tijd** binnen
10. **Gods verschijningsvorm** vast proberen te houden is afgodendienst
11. Blijven teren op onze **offers uit het verleden** is afgodendienst
12. De **materiële zegen** helemaal uitmelken is ongelof
13. De werkelijke **intieme ontmoeting met God** helpt ons dit alles los te laten
14. Van hieruit wordt het **hele leven geheiligd**, het **gaat om Hem alleen!**